

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 18015-02-15 פלוני (קטין) ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט דב גוטליב

תובעים

פלוני (קטין)
באמצעות הוריו- האפוטרופוסים הטבעיים
ע"י ב"כ עוה"ד שלום צדוק ואח'

נגד

נתבעות

1. סוזן סוזי מנוצהרי
2. הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד יוסף רנט ואח'

פסק דין

1. התובע, יליד 04/11/2001, נפגע בתאונת דרכים כהולך רגל בתאריך 17/03/2013 (להלן: התאונה).
2. בשל נזקי הגוף שנגרמו לתובע בתאונה הוא הגיש תביעה זו לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה-1975 (להלן: חוק הפיצויים).
3. הנתבעת 2 (להלן: הנתבעת) הייתה במועדים הרלוונטיים לתאונה מבטחת הרכב והיא מכירה בכיסוי הביטוחי. המחלוקת בין הצדדים היא ביחס לשיעור הנזק והפיצוי המגיע לתובע.
4. לשם בחינת מצבו הרפואי של התובע בעקבות התאונה מונו מומחים מטעם בית משפט בתחום האורתופדיה, הנזירולוגיה, הפה והלסת והכירורגיה הפלסטית. כפי שיפורט בהמשך, פרט לנכויות הזמניות, העריכו המומחים מטעם בית משפט שבעקבות התאונה נותרה לתובע נכות יציבה בתחום הפלסטי (10%), בגין צלקת על גשר האף ונכות יציבה נוספת בתחום הפה והלסת (0.25%), בגין אובדן שן טבעית עם אפשרות לשיקום באמצעות כתר.
5. בדיוני ההוכחות שהתקיימו ביום 03/11/19 ויום 23/12/2019 העידו הוריו של התובע והמומחה בתחום הפה והלסת. בהמשך הגישו הצדדים סיכומים מטעמם וכן פירוט נוסף שנדרש ביחס לאופן חישוב הנזק המופיע בסיכומי הצדדים.
6. בנסיבות שפורטו, אבחן תחילה את מצבו הרפואי של התובע ואדון לאחר מכן בטענות הצדדים ובשיעור הפיצוי המגיע.

הפגיעות והנכות הרפואית

7. לאחר ובעקבות התאונה פונה התובע לטיפול בבית החולים "שיבא" (להלן: בית החולים) ואובחנה חבלה קשה בשיניים, חבלת ראש ופגיעת בגב. התובע אושפז בבית החולים להשגחה

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 15-02-18015 פלוני (קטין) ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

וטיפול ושחרר ביום 24/3/2013, תחת המלצות: נטילת משככי כאבים לפי הצורך, צילום עמוד שדרה צווארי, ביקורת שיניים ילדים, המשך טיפול ע"י משחה באזור הפגיעה ומעקב פסיכולוגי בקהילה (מוצג 3 לתיק מוצגי התובע).

8. התובע המשיך מעקב וטיפול רפואי במסגרת קופת החולים והתלונן על כאבים בגב (תיעוד רפואי מתארכים: 02/04/2013; 17/07/2013; 27/07/2013); כאבי ראש (תיעוד הרפואי מתארכים: 10/08/2014; 11/08/2014; 01/09/2014) וכאבי שיניים (תיעוד רפואי מתאריך 16/06/2013).

9. כפי שצוין כבר לעיל, לשם בחינת מצבו הרפואי של התובע בעקבות התאונה מונו מומחים מטעם בית משפט ולהלן יפורטו בתמצית עיקרי ממצאי המומחים ומסקנותיהם:

בתחום האורתופדיה:

א. בתחום האורתופדי נבדק התובע על ידי מומחה מטעם בית משפט, פרופ' יגאל מירובסקי. המומחה עיין בתיעוד הרפואי ובבדיקות שנערכו לתובע לאחר התאונה והעריך בחוות דעתו מיום 15/10/2016 שלא נותרה לתובע נכות יציבה בעקבות התאונה.

המומחה העריך בנוסף שהתובע היה באי כושר מלא במשך 6 שבועות לאחר התאונה וזאת בשל הזמן הדרוש להחלמה מפגיעות ברקמות הרכות.

ב. הצדדים לא חלקו על מסקנות המומחה ולא הזמינו אותו לחקירה ולכן מצאתי לאמץ את מסקנות המומחה במלואן.

בתחום הנוירולוגיה:

א. בתחום הנוירולוגיה נבדק התובע על ידי המומחה מטעם בית משפט, ד"ר אלי הימן. בחוות דעתו סקר המומחה את התיעוד הרפואי, וציין שבמהלך התאונה נפגע התובע בחבלת ראש קלה ובדיקתו הנוירולוגית תקינה לחלוטין.

לאחר שבדק את התובע ועיין בתיעוד הרפואי העריך המומחה שפרט לנכות הזמנית, לא נותרה לתובע נכות צמיתה בעקבות התאונה.

את הנכות הזמנית העריך המומחה כדלקמן: 10% נכות זמנית במשך חודשיים לאחר התאונה ו-5% נכות זמנית בחודש שלאחר מכן, לפי סעיף 29 (11) לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה) תשט"ז 1956 (להלן: התקנות).

ב. הצדדים לא חלקו על מסקנות המומחה ולא הזמינו אותו לחקירה ולכן מצאתי לאמץ את מסקנות המומחה במלואן.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 15-02-18015 פלוני (קטין) ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

בתחום הכירורגיה הפלסטית:

- א. בתחום הכירורגיה הפלסטית נבדק התובע על ידי המומחה מטעם בית משפט, פרופ' רפאל שפיר.
- ב. המומחה מצא בבדיקתו שתי צלקות בפניו של התובע, אותן תיאר כך: (1) צלקת אנכית על גב מרכז האף, שארכה 1.5 ס"מ ורחבה 3 מ"מ. את הצלקת חוצים סימני תפרים שאורך הארוך בהם 1 ס"מ. כל הצלקות והסימנים כהים מצבע העור התקין; (2) צלקת מעט נוקשה על הבלט השמאלי היורד בקצה הפילטרום (מרכז השפה העליונה) קרוב לשולי הנחיר השמאלי. הצלקת בהירה וקוטרה 5 מ"מ.
- ג. בפרק הדיון בחוות הדעת העריך המומחה כי הצלקת על גב האף בולטת למראה בשל צבעה השונה מצבע העור; היותה מעט רחבה והצלקות החוצות אותה (צלקות שנותרו מהתפרים הרוחביים בהם נתפר החתך). המומחה העריך שצלקת זו לא צפויה להעלם או להשתפר עם הזמן, כיוון שחלף זמן רב מאז הפציעה, ניתוח לא עשוי לפתור את מראה הצלקות הרוחביות ואין הבטחה שטיפול ניתוחי ישפר את מראה הצלקת (בשים לב שעורו של התובע כהה ואין דרך לשפר את מראה הצלקת).
- ד. אשר לצלקת במרכז השפה העליונה, המומחה העריך שמדובר בצלקת זעירה שכמעט ואינה נראית ואינה מכערת.
- ה. על יסוד הממצאים שנסקרו לעיל, העריך המומחה שהצלקת על גב האף מקנה לתובע נכות יציבה בשיעור 10% לפי סעיף 75(2)ב לתקנות הנכות.
- ו. הצדדים לא חלקו על מסקנות המומחה ולא הזמינו אותו לחקירה. בנסיבות אלה ובהעדר כל הצדקה לסטות מחוות הדעת, אני מאמץ את מסקנות המומחה במלואן.

בתחום הפה והלסת:

- א. בתחום הפה והלסת נבדק התובע על ידי מומחה מטעם בית המשפט, ד"ר שלמה ברק. המומחה עיין בתיעוד הרפואי, בדק את התובע והעריך בחוות דעתו שהתובע נפגע בשיניו העליונות, שזזו ממקומן ויהיה צורך לשקמן באמצעות כתרים, ובשיניו התחתונות, בהן כותרות השיניים הקדמיות נשברו ויהיה צורך בכתרים ושחזור לשן 33.
- ב. את עלויות טיפולי השיניים להם נדרש התובע בעבר ואלה הצפויים לו בעתיד, העריך המומחה כך:
- עלות הטיפולים בעבר – המומחה אישר את הסכומים ששילם התובע למרפאת "מכבידנט" בגין סתימות שורש בשיניים 21, 11, 12, עקירת שן 31 וטיפול ליישור שיניים.
- אשר לטיפולי השיניים להם יידרש התובע בעתיד, קבע המומחה כדלקמן:
- (1) עלות כתרי חרסינה, שיש להחליף כל 10 שנים – בשיניים 12, 11, 21 היא 12,000 ₪.
- (2) עלות 3 סתימות שורש בשיניים 42, 41, 32 היא 3,000 ₪.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 15-02-18015 פלוני (קטין) ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

- (3) עלות 3 כתרי חרסינה, שיש להחליף כל 10 שנים, בשיניים 42, 41, 32 הינה 12,000 ₪.
- (4) עלות שחזור כותרת, שיש להחליף כל 5 שנים, בשן 33 הינה 420 ₪.
- ג. המומחה העריך בחוות דעתו בנוסף שבגין אובדן השן הטבעית (31), עם אפשרות לשיקום באמצעות כתר, נותרה לתובע נכות צמיתה בשיעור -0.25%, לפי סעיף 174(ד)(ח) לתקנות הנכות.
10. הנתבעת לא השלימה עם מסקנות המומחה בתחום הפה והלסת, והזמינה אותו לחקירה נגדית. מאחר שטענות הנתבעת ביחס לחוות דעת המומחה בתחום הפה והלסת נוגעות לעלויות הטיפול והצורך בחלק מהן (ביחס לשיניים התחתונות) ולא לשיעור הנכות שקבע המומחה, הרי שניתן לקבל את מסקנות המומחים (כולם) ביחס לשיעור הנכות הרפואית הצמיתה שנגרמה לתובע בעקבות התאונה, כך ששיעור הנכות הרפואית המשוקללת עומדת על שיעור 10.25%.

הפגיעה התפקודית והגריעה מכושר ההשתכרות

11. התובע יליד 04/11/2001, בן 11 במועד התאונה ובן 18 היום. בסיכומיו, טוען התובע לאחר התאונה ובעקבותיה הוא סובל מפגיעה קשה בשיניים, כאבים והגבלה בצוואר, כאבי ראש תכופים, קשיי ריכוז, ומצלקות מכערות ורגישות שנתרו בפניו, שמקשות ויקשו עליו בכניסה לשוק העבודה. התובע מבקש לקבוע שנכותו התפקודית היא, לכל הפחות, בשיעור 10% נכות.
12. הנתבעת טוענת שהנכות שנתרה לתובע אינה תפקודית. בעניין זה, הנתבעת מפנה לחוות דעתו של המומחה בתחום הפלסטיקה שקבע שמדובר בנכות אסתטית וכן לתמונות שהגישה מאתר הפייסבוק (מוצג נ/2 למוצגי הנתבעת). הנתבעת מוסיפה וטוענת יש לדחות טענת התובע שהצללת מגרדת, שכן טענה זו לא נטענה על ידי התובע (שנמנע מהגשת תצהיר) ואינה עולה מחוות דעת המומחה.
13. בפסיקה נקבע לא אחת כי נכות שהיא בעיקרה אסתטית עשויה להיות בעלת השפעה תפקודית. פסקי הדין שדנו בכך נסבו בעיקרם אודות צלקות בפניהם של נפגעים. עם זאת, במקרים מסוימים נקבעה השלכה תפקודית גם מקום בו מדובר היה בצלקת בגפיים. כך, בע"א 169/77 **שוורץ נ' ליברמן**, פ"ד לב (3) 561 (1978) דובר בתובע שנקבעה לו, בין היתר, נכות בשיעור 10% בגין צלקת ברגל. בית המשפט העליון לא התערב בפסיקת בית המשפט המחוזי, שקבע שהנכות הרפואית בגין הצלקת גורמת נכות תפקודית בשיעור זהה. בת"א (שלום ת"א) 44179-03-14 **פלוני (קטין) נ' יז** (19.2.2017) נקבע, לעניין תובע שלו נכות אורתופדית בשיעור 10% ונכות אסתטית בגין צלקות ברגליו בשיעור 5%, כי למרות שמדובר בצלקות שאין בולטות במיוחד ומוסתרות במידה מסוימת על ידי שיער הגוף, הרי ש"יש לשקול את השפעתן על בטחונו של התובע ומכאן על תפקודו... אין המדובר במראה מרתיע, שיש בו כדי לפגוע באופן ממשי בתפקודו של התובע עד כדי הימנעות מקבלתו לעבודה, יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מתחושותיו של התובע לגבי מראהו, מהפגיעה בביטחון העצמי שהתאונה גרמה לו, שנגרמת בין

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 15-02-18015 פלוני (קטין) ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

היתר עקב מראה הרגל, דבר שעשוי למנוע ממנו לנסות להתקבל לעבודות מסוימות. אשר על כן, ניתן לקבוע כי בשיעור הנכות התפקודית של התובע, יש לקחת בחשבון גם את קיומן של הצלקות, של הנפיחות ברגל על רקע אישיותו ותודעתו, וליתן להם משקל מינימלי בפן התפקודי" (שם, פסקה 21). באותו עניין הועמדה נכותו התפקודית של התובע על 12% והפיצוי בגין אובדן כושר השתכרות נקבע בשיעור של 75% מחישוב אקטוארי. ראו בנוסף - פסק הדין שניתן בת"א (שלום ת"א) 35231-08 **פלוני נ' אי.איי.גי** (12.9.2011) במסגרתו נקבע כי קיימת **אפשרות** ריאלית [הדגשה במקור] שקיום צלקת בגפה ישפיע על דימויו העצמי של קטין ושפגיעה זו בדימוי העצמי תשפיע על הפוטנציאל התעסוקתי של אותו קטין. באותו עניין הוערך נזקו של התובע באופן גלובלי בסך של 60,000 ₪ וכן את פסד דינה המקיף של כב' השופטת שרון צנציפר בת"א 15-03-28544 **בטיש נ' "קסטרו מודל" בע"מ ואח'** (08/04/2018).

14. בענייננו – לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, והתרשמתי באופן בלתי אמצעי מהצלקות שנתרו בפניו של התובע (עמ' 7 ש' 10-11 לפרוטוקול הדיון מיום 03/11/2019), אני סבור (באורח דומה להתרשמות המומחה מטעם בית משפט) שמדובר בצלקת (על גשר האף) בולטת למראה, מעט מכערת ולא ניתן להסתיר אותה. התובע היה קטין במועד התאונה, צעיר היום, ודרכו המקצועית טרם התגבשה. הגם שהתובע לא העיד ביחס לנזקיו אלא רק הוריו, נראה שעשויה להיות לצלקת על גשר האף (הצלקת הנוספת כמעט ואינה נראית) השפעה על תחושותיו והיא עשויה להגביל אותו. בנסיבות אלה, מצאתי כי עלולה להיות לצלקת על גשר האף השפעה תפקודית מסוימת, כפי שיפורט להלן.

15. לא מצאתי לייחס לנכות המזערית שנקבעה לתובע בגין אובדן השן עם אפשרות שיקום של כתר, כל השפעה תפקודית וממילא לא טען אחרת התובע.

16. בשים לב לגילו הצעיר של התובע, לכך שדרכו המקצועית טרם נתגבשה, לשנות העבודה הרבות שבפניו ולקביעת האמורה לפיה עשויה להיות לנכות האסתטית שנקבעה, בשיעור 10%, השפעה תפקודית מסוימת, מצאתי לנכון לפסוק לתובע פיצוי גלובלי בסך **20,000 ₪** בגין הגריעה מכושר השתכרות לעתיד. סכום זה כולל את כל רכיבי השכר, לרבות הפסד תנאים סוציאליים.

הפסד שכר לעבר

17. הואיל והתובע היה בן 11 בעת התאונה, ברי שאין מקום לפסוק פיצוי בגין הפסד שכר לעבר.

עזרת הזולת ושכר מיטיבים

18. בהתאם לנתונים שהוכחו, התובע נפגע בגיל צעיר והיה מאושפז במשך 8 ימים. בנוסף, היה בתקופת אי כושר מלאה במשך 6 שבועות לאחר התאונה ובאי כושר חלקי בתקופות נוספות, כפי שקבעו המומחים. אין ספק כי בתקופות אלה, בהן היה התובע באי כושר הוא נזקק לעזרה מוגברת של בני משפחתו.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 15-02-18015 פלוני (קטין) ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

19. התובע טוען שבתקופות הסמוכות לתאונה ובעיקר בתקופת האשפוז, הוא נזקק לעזרה צמודה של אמו שנעדרה מעבודתה. לפי הנטען, לאם נגרמו הפסדי שכר: הפסד בגין היעדרות בחודש 03/13 בשיעור 684 ₪; הפסד בחודש 04/13 בגין אובדן ימי מחלה וימי היעדרות בשיעור של 2,106 ₪ והפסד שכר בחודש 05/13 בגין אובדן ימי מחלה וחופשה בסך של 3,564 ₪. לסיכום, התובע מעמיד את הפסדיו בראש נזק זה על סך 50,000 ₪ לעבר ולעתיד.
20. הנתבעת טוענת שהעזרה אותה קיבל התובע מהוריו אינה חריגה ואינה מצדיקה פיצוי. אשר להפסדי השכר של האם, נטען שטענות אלה לא נטענו בתצהיר האם; ההפסד הנטען בחודש 04/13 קשור בסגירת המועדונית בחופש פסח ואמנם נוצלו 3 ימי מחלה, אך לא הובאה אסמכתא ביחס לשווים או לגבי הזכות לפדות ימי מחלה אלה. לסיכום, טוענת הנתבעת שאין מקום לפסוק לתובע כל פיצוי בראש נזק זה.
21. אין מחלוקת שהתובע לא נעזר בעזרה בשכר וקיבל את העזרה לה הוא זקוק מבני משפחתו, אך ההלכה היא, שאם ניזוק זקוק לעזרה שניתנה לו על-ידי קרוב משפחה, אין לראות בכך בלבד, עילה לשלילת הזכות לקבל פיצוי מן המזיק (**דוד קציר פיצויים בשל נזק גוף** 42 (התשנ"ח 1997), ראה גם ע"א 93/73 **שושני נ' קראוז ואח'**, פ"ד כח(1) 277). לכן, השאלה איננה אם התובע קיבל בפועל עזרת צד ג', אלא אם היה זכאי לקבלת עזרה כזאת ואם זו ניתנה לו בין על ידי אדם שאיננו קרוב משפחה ובין על ידי קרוב. התשובה לשאלה האחרונה יכול שתשפיע על שיעורו של הפיצוי.
- בנסיבות העניין, יש לקבוע, כי אכן התובע היה זקוק לעזרת צד ג', במובן זה שבתקופה הסמוכה לתאונה בה היה מאושפז הוא נזקק לעזרה אינטנסיבית וצמודה של אמו, החורגת מעזרה רגילה של בן משפחה, ובאורח דומה גם בתקופת ששת השבועות בהן היה באי כושר מלא ולבטח נזקק לעזרה מוגברת של בני משפחתו, בשים לב גם לגילו הצעיר (11) במועד התאונה.
22. לעניין שיעורו של הפיצוי, וכמפורט בעניין שושני הנ"ל, יש לקבוע כי יש להעמיד את הסכום על שיעור נאות (שם, 279-280א), ובהעדר נתונים אובייקטיביים, יפסק סכום גלובלי לטובת התובע (ראה ע"א 315/83 **עגור נ' איזנברג ואח'**, פ"ד לט(1) 197, 205, וכן ע"א 663/84 **עטיה נ' עטיה**, פ"ד מד(3) 720, 730) על בסיס הלכה זו, ובהעדר נתונים על הוצאה ממשית ועל היקפה, יש לקבוע את הפיצוי בראש נזק זה, על דרך האומדנה.
23. במכלול נסיבות העניין, בשים לב לתקופת אי הכושר המלא והחלקי ולפגיעות שסבל התובע בעקבות התאונה ולצורך בעזרה בתקופות הסמוכות בתאונה, אני פוסק לתובע פיצוי בראש נזק זה על דרך האומדנה בסך **5,000 ₪**.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 18015-02-15 פלוני (קטין) ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

הוצאות נסיעה, הוצאות בגין טיפולים רפואיים, איפור ושיעורים פרטיים

24. התובע עותר לפיצוי בגין הוצאות ניידות. הנתבעת טוענת שמדובר בראש נזק מיוחד הטעון הוכחה של ממש; התובע לא הוכיח נזקים נטענים אלה, למעט מספר קבלות חניה בבית החולים ובכל מקרה, נטען שמלוא הוצאותיו הרפואיות של התובע מכוסות על ידי קופת החולים.
25. נכותו של התובע אינה אמורה להשפיע על כושר הניידות, למעט בתקופה הסמוכה לתאונה אז סביר שנדרש להוצאות נסיעה לטיפולים. בשים לב לכל הנתונים המפורטים עד כאן, אני אומד את הוצאות הנסיעה של התובע בעבר וכן בעתיד (לצורך קבלת טיפולים רפואיים בשיניים) בסך של 500 ₪.
26. עיקר הנזק של התובע בעקבות התאונה קשור בפגיעה בשיניו ובטיפולים להם יידרש בעתיד בעקבות פגיעה זו.
27. בהתאם לתיעוד הרפואי וחוות דעת המומחה מטעם בית משפט בתחום הפה והלסת, במהלך התאונה התובע נחבל בפניו ובשיניים הקדמיות העליונות והתחתונות. לאחר התאונה טופל התובע בבית החולים על-ידי מומחה בתחום הפה והלסת, וקובעו שיניו העליונות.
28. בהמשך, טופל התובע במסגרת מרפאת השיניים של "מכבידנט" בבית החולים אסותא. בשלוש השיניים הקדמיות עליונות 12, 11 ו-21 בוצעו טיפולי שורש וכן השלמות של כותרות שבורות בשיניים החותכות התחתונות. בנוסף, לאחר ייעוץ אורתודנטי שקיבל התובע, נעקרה שן 31 במרפאת השיניים "מכבידנט".
29. בשל הפגיעה בשיניים, מונה ד"ר שלמה ברק כמומחה מטעם בית משפט ומסקנותיו פורטו לעיל.
30. בסיכומיה, מפנה הנתבעת טענות שונות ביחס למסקנות המומחה בתחום הפה והלסת הן ביחס לצורך בחלק מטיפולי השיניים עליהם המליץ המומחה מטעם בית משפט (ביחס לשיניים התחתונות) וכן ביחס לעלויות הטיפולים שקבע המומחה ולתדירותם. הנתבעת מפנה לחוות דעת מומחה מטעמה (חוות דעת שצורפה לראיותיה) וטוענת בתמצית כדלקמן:
- א. הפגיעה בשיניו התחתונות של התובע התבררה כמזערית והתובע לא פנה לטיפול הדרוש ביחס לשיניים אלה, למעט השלמת הכותרות, ואין כל אינדיקציה לצורך בטיפול כזה בעתיד.
- ב. התובע עבר טיפולי שיניים במרפאת "מכבידנט" ויש להניח כי כך יעשה גם בעתיד ובנסיבות אלה, יש ליישם את ההלכות הנוגעות להקטנת הנזק ולפסוק על-פי עלות הטיפולים במסגרת הרפואה הציבורית, כפי שמופיעה בנ/1 למוצגי הנתבעת ובהתאם לחוות דעת המומחה מטעמה (שהתייחסה גם לתדירות הטיפולים הנדרשים).
31. התובע מתייחס לטענות הנתבעת בסיכומיו וטוען, בתמצית, כדלקמן: ראשית, פוליסת "מכבי שלי" מכוחה זכאי התובע (לכאורה) לטיפול שיניים בעלות מופחתת היא פוליסת ביטוח פרטית שאין להביאה בחשבון בהליכים כגון דא. שנית, פוליסה זו מסתיימת בעוד כחצי שנה בעת שהתובע מתגייס לשירות סדיר בצה"ל ולפני שהוא יידרש לטיפול השיניים הבא (בגיל 20) כך

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 15-02-18015 פלוני (קטין) ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

שאין לדעת האם יחליט התובע בעתיד לבטח את עצמו בפוליסה דומה או אחרת. שלישית, התובע טוען שיש להתעלם מחוות הדעת שהגישה הנתבעת שכן מדובר בחוות דעת פרטית אסורה להגשה בהליכים המתנהלים לפי חוק הפיצויים. 32. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, נחה דעתי כי דין טענות הנתבעת להידחות, מהנימוקים שלהלן:

א. אשר לטענה ביחס לחומרת הפגיעה בשיניים התחתונות והצורך בטיפולים בעתיד – המומחה מטעם בית משפט נחקר על מסקנותיו בחוות הדעת ועדותו לא נסתרה גם בעניין זה (פרוטוקול דיון מיום 23/12/2019 בעמ' 17 ש' 20). המומחה הסביר בחקירתו שלא ניתן לקבוע שהפגיעה בשיניים העליונות קשה יותר והבהיר שמדובר בפגיעה שונה: **"העליונות זזו ממקומן והתחתונות נשברו בכוורתן"**. אשר לעוצמת הפגיעה בשיניים התחתונות הבהיר המומחה בעדותו שמדובר בשבר כותרות **"עמוק יחסית"** (עמ' 17 ש' 15 לפרוטוקול מיום 23/12/2019), וציין: **"שצריכים לשחזר אותן עם חומר מורכב, מה שאמרת, והשיקום שלהם, אי אפשר לשקם אותם אחרת, רק עם כתר"** (שם, עמ' 18 ש' 23-24). המומחה הסביר שקשה לחזות את סיכויי השיניים לשרוד נוכח גילו הצעיר של התובע במועד התאונה. במילים אחרות, המומחה לא סבר שהפגיעה בשיניים התחתונות פחותה מהפגיעה בשיניים העליונות אלא שמדובר בפגיעות מסוג שונה ובכל מקרה שלא ניתן לשקם את השיניים אלא באמצעות כתר כפי שהציע בחוות דעתו. בכל אופן, המומחה לא שינה את מסקנותיו בחוות הדעת ביחס לטיפולים הנדרשים לשיניים התחתונות בעתיד. איני מייחס משקל לכך שהתובע לא פנה לטיפול בשיניים התחתונות, הגם שסיים את תקופת הגדילה. אין בעובדה זו כדי להעיד על העדר צורך בטיפול או כי מצב השיניים השתפר, בשים לב לעמדת המומחה שלא ניתן לטפל בשיניים התחתונות שנפגעו אלא באמצעות כתרים.

מעבר לצורך יוער, שלו רצתה הנתבעת להוכיח שהיום, בתום תקופת הגדילה, אין עוד צורך בביצוע כתרים בשיניים התחתונות, היא יכולה הייתה לבקש בדיקה נוספת של התובע-בתום דיון ההוכחות- אך היא נמנעה מלעשות כן. בכל אופן, כמפורט לעיל, לא ניתן להסיק מעדות המומחה שהתובע לא יידרש לטיפולים וכתרים בשיניים התחתונות.

ב. איני מקבל את טענת הנתבעת ולפיה יש לפסוק את הפיצוי בגין טיפולי השיניים בעתיד לפי מחירון "מכבי שלי" ולא בהתאם לעלויות שקבע המומחה מטעם בית משפט בחוות דעתו, וזאת מהטעמים שיפורטו להלן בתמצית:

ראשית, התובע מתגייס לשירות סדיר בצה"ל בתקופה הקרובה ובמועד טיפולי השיניים הבא (גיל 20) הוא לא יהיה מבוטח בפוליסת ביטוח "מכבי שלי". בנסיבות אלה, לא ניתן לקבל את עמדת הנתבעת שהתובע בהכרח יהיה זכאי לטיפול שיניים בעלות מופחתת

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 18015-02-15 פלוני (קטין) ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

ולמעשה ברור שהוא לא יהיה זכאי לטיפולים אלה. שנית, אין כל ערובה שבעתיד הקרוב והרחוק מחירון "מכבי שלי" לא ישתנה ועלויות ההשתתפות העצמית המוטלות על המבוטח לא יאמירו. שלישית, חובת הקטנת הנזק שרירה וקיימת אך אין בה כדי לחייב את הניזוק לבטח עצמו (בעתיד) בפוליסת ביטוח שייתכן ותפחית את עלויות הטיפולים להם נדרש בעקבות הפציעה. שלישית, מדובר בשיניים קדמיות עליונות ותחתונות, כאשר לאסתטיקה יש חשיבות מירבית, וגם מסיבה זו יש להותיר בידי התובע את הבחירה היכן לבצע את טיפולי השיניים, ולא שוכנעתי שהעלויות שקבע המומחה מטעם בית משפט אינן סבירות. רביעית, בהתאם להלכה "טיפולים להם זכאי הנפגע על פי סל הבריאות הוא אמור לקבל מקופת חולים, וכל הוצאה אחרת שאינה כלולה בסל הבריאות, חלה על חברת הביטוח" (רע"א 7325/12 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' מכבי שירותי בריאות (12.11.2013), פס" 13 לפסק דינו של השופט עמית). בענייננו, אין חולק שטיפולי השיניים אינם נכללים בסל הבריאות (והנתבעת אף לא טענה כך) ולפיכך וגם מסיבה זו יש לקבוע את עלויות הטיפול בהתאם לעלויות שמופיעות בחוות דעת המומחה.

ג. קביעת המומחה מטעם בית משפט גם בעניין תדירות החלפת הכתרים (כל 10 שנים) לא נסתרה במאום והנתבעת אינה יכולה להפנות בעניין זה לחוות דעת פרטית מטעמה שכן מדובר בקביעה רפואית מובהקת ובהליכים המתנהלים לפי חוק הפיצויים לא ניתן להגיש חוות דעת פרטית בעניינים שברפואה. המומחה מטעם בית משפט נשאל והשיב בעניין באורח ברור כדלקמן: "אני מדבר על ממוצע של 10. זה ניסיון קליני...מהמון מחקרים... שאני אומר ממוצע זה יכול להיות 7 וזה יכול להיות 12. הממוצע המקובל, אני חושב שברוב חוות הדעת של תובעים, של נתבעים, ברשלנות רפואית, בהכל, את יכולה לפתוח, הממוצע הוא 10" (עמ' 26 ש' 15-18 לפרוטוקול הדיון מיום 23/12/2019).

עדותו של המומחה נשענת על ניסיונו המקצועי, הגיונית ואני מקבל אותה גם בעניין זה. ד. כפי שנפסק לא פעם, חוות דעתו של המומחה הרפואי מטעם בית המשפט לא מחייבת את בית המשפט, שהוא הפוסק האחרון בעניין זה. אולם, הכלל הוא, כי בית המשפט לא יסטה ממסקנותיו של המומחה הרפואי, אלא בהתקיים נסיבות מיוחדות ונימוקים משכנעים (ראה לדוגמא ע"א 3056/99 שטרן נ' המרכז הרפואי על שם חיים שיבא, פ"ד נו(2) 936, 949; ע"א 9598/05 פלוני נ' חברת ביטוח "המגן" בע"מ, פסקה 7 (28.3.2007); ע"א 293/88 ניימן יצחק נ' מוניטי רבי (31/12/88)). בענייננו, כפי שפורט לעיל, לא מצאתי נסיבות מיוחדות ונימוקים משכנעים מדוע יש לסטות ממסקנות המומחה ועל כן אני מאמץ אותן במלואן.

33. אחר האמור, אני פוסק לתובע פיצוי בגין הוצאות רפואיות בעבר ובעתיד כדלקמן:

א. **הוצאות עבר** – בהתאם לסכומים ששילם התובע בגין טיפולי השיניים, כפי שהוסכם על ידי הצדדים, סך בשיעור 9,035 ₪.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 15-02-18015 פלוני (קטין) ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

ב. הוצאות עתיד – בהתאם לעלויות המופיעות בחוות דעת המומחה מטעם בית משפט, והחישוב המופיע בהודעת הנתבעת מיום 14/5/20, לו מסכים גם התובע בהודעתו מיום 19/5/20 - סך בשיעור 90,140 ₪.

ג. הפיצוי בגין עלויות טיפולי השיניים, בעבר ובעתיד, עומד על סך 99,175 ₪.

34. התובע עותר בסיכומיו בנוסף לפסיקת פיצוי בגין הוצאות איפור בעתיד לכיסוי הצלקות בסך 50,000 ₪ והוצאות בגין השיעורים הפרטיים. הנתבעת טענה כי הוצאות אלה לא הוכחו וביחס להוצאות בגין איפור נטען שמדובר בהרחבת חזית, שכן טענות אלה לא בכתב התביעה.

35. בעניין זה סבורני כי דין טענות הנתבעת להתקבל. התובע לא טען להוצאות בגין הצורך באיפור ולא הוכיח שעשה שימוש באיפור בעבר ומכאן שלא הוכח צורך באיפור גם לתקופת העתיד ומעבר לכך, כלל לא ברור האם איפור יכול לשנות את מראה הצלקות. באורח דומה לא הוכח שהתובע נעזר בשיעורים פרטיים בתשלום ומכאן שדין טענותיו של התובע בעניין זה להידחות. 36. אחר כל האמור, הפיצוי בגין הוצאות נסיעה וטיפול השיניים (בעבר ובעתיד) עומד על סך של 99,675 ₪.

נזק לא ממוני

37. בהתאם לתקנה 2(א) לתקנות הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חישוב פיצויים בשל נזק שאינו ממון), תשל"ו-1976, לשיעור הנכות (הרפואית), ולימי האשפוז, עומד הפיצוי על – 21,807 ₪.

הערכת הנזקים

38. מתקבלת הערכת הנזקים הבאה:

א.	גריעה מכושר ההשתכרות -	20,000 ₪
ב.	עזרת הזולת -	5,000 ₪
ד.	הוצאות רפואיות ונסיעה -	99,675 ₪
ה.	נזק לא ממוני -	21,807 ₪
סה"כ-		146,482 ₪

סוף דבר

39. הנתבעת תשלם לתובע סך של 146,482 ₪, בצירוף שכר טרחה בשיעור של 15.21%, והחזר אגרה.

40. הסכומים שנפסקו לעיל ישולמו בתוך 30 יום מהיום, אחרת יישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

פסק הדין מותר בפרסום שעה שאינו כולל פרטים מזהים של התובע.

ניתנה היום, כ"ה אייר תש"פ, 19 מאי 2020, בהעדר הצדדים.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 18015-02-15 פלוני (קטין) ואח' נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

דב גוטליב, שופט